

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

Νέα αναβολή πήρε η δίκη των 15 κατηγορουμένων για “ανθρωποκτονία εξ’ αμελείας” λόγω του θανάτου τριών μηχανικά καθηλωμένων ασθενών στο ΨΝΑ/Δαφνί, που προκλήθηκε από πυρκαγιά πριν πέντε ολόκληρα χρόνια, τον Σεπτέμβριο του 2015.

Αιτία αυτή τη φορά για την εκ νέου αναβολή που πήρε η δίκη, ήταν η μη παρουσία του συνηγόρου τεσσάρων εκ των κατηγορουμένων. Η νέα ημερομηνία για την διεξαγωγή της καθορίστηκε στις **21 Δεκεμβρίου 2020**.

Στο μεταξύ, στις **30 Νοεμβρίου**, γίνεται η δίκη για το δεύτερο σκέλος της ίδιας υπόθεσης, του θανάτου των τριών εσαεί καθηλωμένων ασθενών λόγω της πυρκαγιάς, με κατηγορούμενους οκτώ εργαζόμενους του ΨΝΑ για “παράνομη κατακράτηση” των ασθενών.

Δείτε περισσότερα στην ανακοίνωση της Πρωτοβουλίας:

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΑΝ ΔΕΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΟ ΨΝΑ ΤΟ 2015 ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΑΚΟΜΑ ΤΗΝ ΕΣΤΩ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟ ΔΙΚΑΙΩΣΗ ΤΟΥΣ

Στις 23 Οκτωβρίου εκδικάζεται, πέντε ολόκληρα χρόνια μετά το συμβάν, η υπόθεση της πυρκαγιάς στο Δαφνί, τον Σεπτέμβριο του 2015, που είχε ως αποτέλεσμα τον **τραγικό θάνατο από τις αναθυμιάσεις, λόγω της φωτιάς, τριών μονίμως μηχανικά καθηλωμένων ασθενών**.

Μάλιστα, το κατηγορητήριο για την υπόθεση αυτή «έσπασε στα δυο», με το ένα σκέλος να αφορά «ανθρωποκτονία εξ’ αμελείας», με 15 κατηγορούμενους (από την τότε υποδιοικήτρια - που εκτελούσε χρέη Διοικήτη - του ΨΝΑ, Διευθυντές/ντριες υπηρεσιών, υπαλλήλους, ψυχιάτρους, μέχρι και νοσηλεύτριες της βάρδιας) και το δεύτερο (το οποίο εκδικάζεται στις 30 Οκτωβρίου, με 8 κατηγορούμενους) να αφορά την «παράνομη κατακράτηση που διήρκεσε μακρό χρονικό διάστημα», δηλαδή την μηχανική καθήλωση των ασθενών που πέθαναν.

Μπορεί, με τον τρόπο που συνήθως συγκροτείται και λειτουργεί το νομικό/δικαστικό σκεπτικό, να καταλήγει στην εκδίκαση δυο υποθέσεων για ένα συμβάν, αλλά η «υπόθεση» είναι, στην ουσία της, μια: αιτία της «ανθρωποκτονίας από αμέλεια» δεν ήταν μόνο η απουσία μέτρων πυρασφάλειας, αισθητήρων καπνού κλπ, αλλά, πρωτίστως (έως και αποκλειστικά), **η «παράνομη κατακράτηση», δηλαδή, η μηχανική καθήλωση** με την οποία αυτοί οι ασθενείς, μαζί με όλους σχεδόν τους υπόλοιπους στο τμήμα στο οποίο έγινε το συμβάν, ήταν **εσαεί καταδικασμένοι να ζουν**.

Και, ως συνήθως σ' αυτές τις περιπτώσεις των ατυχημάτων, πάντα βρίσκεται αμέσως ο «ένοχος»: αυτός που ανέκαθεν χρησιμοποιείται και προβάλλεται προκειμένου να απαλλάσσεται το ολοπαγές ίδρυμα από τις συστατικές της ίδιας της ύπαρξής του εγκληματικές ευθύνες και ο οποίος δεν είναι άλλος από τον «ψυχικά ασθενή», που έχει κηρυχθεί ανεύθυνος για τα πάντα εκτός, φυσικά, για το όποιο ατύχημα, το οποίο αποτελεί και τη μόνη ευθύνη που του αναγνωρίζεται και του αποδίδεται από την κυρίαρχη ψυχιατρική. Ο «ένοχος», δηλαδή, όλων αυτών των ατυχημάτων, που συχνά στοιχίζουν ζωές, τα οποία παράγει και προκαλεί με τον τρόπο της λειτουργίας του ο ίδιος ο ιδρυματικός θεσμός.

Στην περίπτωση αυτής της πυρκαγιάς στο Δαφνί έσπευσαν άπαντες να αποδώσουν την ευθύνη στον «επικίνδυνο ψυχασθενή» Χ.Δ, που κρατείται εκεί βάσει του αρ.69 ΠΚ, του οποίου τις πολύπλοκες ανάγκες ολόκληρο το ψυχιατρείο, εδώ και χρόνια, κηρύσσει, με κάθε ευκαιρία, την αδυναμία του (και βασικά την ανικανότητά του) ν' αντιμετωπίσει, καθώς και τις όποιες δύσκολα διαχειρίσιμες συμπεριφορές, στη βάση ενός κατάλληλου γι' αυτόν, «εξατομικευμένου θεραπευτικού πλάνου».

Φυσικά, ακούστηκαν και εκδοχές για βραχυκύκλωμα ως αιτία της πυρκαγιάς, αλλά μπήκαν σύντομα στην άκρη, μέσα σ' ένα τρομολαγνικό κλίμα που καλλιιεργήθηκε από την συνήθη συμπαγινία ψυχιάτρων, συνδικαλιστών, δημοσιογράφων, πολιτικών γύρω από την περιγραφόμενη ως μοναδική στα χρονικά «επικινδυνότητα του ψυχασθενή».

Βέβαια η εκδοχή της αντίδρασης ενός υποκειμένου απέναντι στην χωρίς προηγούμενο ακύρωση, καταστολή και βαρβαρότητα με τη οποία αντιμετωπιζόταν διαχρονικά (και μέχρι τώρα), δεν θα αναγόταν για την κυρίαρχη ψυχιατρική παρά σε ζήτημα «ατομικής ευθύνης».

Να θυμίσουμε ότι ο «επικίνδυνος ασθενής» ήταν έγκλειστος σ' ένα «δωμάτιο» (κελί) με τρόπο που και η επικοινωνία με τον «ειδικό», που ενίοτε πήγαινε να τον επισκεφθεί, γινόταν μέσα από μια τρύπα στον τοίχο. Και ακόμα ότι, το «δωμάτιο» αυτό ήταν μέρος ενός τμήματος όπου ήταν έγκλειστοι, σε συνθήκες πραγματικής αποθήκης ανθρώπινων ψυχών και σωμάτων, περί τα 20 άτομα με προβλήματα νοητικής αναπηρίας, αυτισμού κλπ, με τα περισσότερα από αυτά σε μηχανική καθήλωση για πολλές ώρες κάθε μέρα, ή και επί 24ώρου βάσεως κάθε μέρα. Χωρίς κανένα θεραπευτικό πλάνο ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, με τους εφημερεύοντες γιατρούς να καλούνται, απλώς, να επικυρώσουν την ήδη γραπτή και διαρκώς ισχύουσα οδηγία (για καθήλωση) του υπεύθυνου διευθυντή ψυχιάτρου – πράγμα που οδήγησε, κάποια στιγμή, σε άρνηση πολλών εκ των ειδικευόμενων γιατρών να υπογράψουν το «εντέλεσθαι» και να συμμετέχουν σ' αυτή την εγκληματική φαρσοκωμωδία.

Αν οι ασθενείς που πέθαναν από την πυρκαγιά του Σεπτέμβρη 2015 δεν ήταν δεμένοι, τώρα πιθανόν θα ζούσαν. Θα μπορούσαν, σε τελευταία ανάλυση, και χωρίς την όποια (ούτως ή άλλως, αναγκαία) βοήθεια από το προσωπικό, να διαφύγουν, να απομακρυνθούν κάπως, έστω και ενστικτωδώς, μακριά από τις αναθυμιάσεις.

Τις φωτιές που καταφέρνουν ν' ανάψουν μερικοί ασθενείς μέσα στα ψυχιατρεία και στις όποιες ψυχιατρικές κλινικές, τις βάζουν συχνά όταν είναι δεμένοι στο κρεβάτι και προσπαθούν να ελευθερωθούν. Ένα τσιγάρο και ένας αναπτήρας είναι το ελάχιστο και πιο πρόσφορο μέσο απελευθέρωσης από την άκρως απανθρωποποιητική, για την ανθρώπινη ύπαρξη, πρακτική της μηχανικής καθήλωσης, την οποία, η κυρίαρχη ψυχιατρική, θεωρεί ως «ιατρική πράξη», αλλά που, πέραν όλων των άλλων, αποτελεί αιτία για τον θάνατο πολλών. Πολλοί απ' αυτούς τους θανάτους δεν πιστοποιούνται ως οφειλόμενοι στην καθήλωση, αλλά παρουσιάζονται ως άλλης αιτίας, πχ, καρδιακής ανακοπής κλπ, όταν όλοι ξέρουμε ότι από τις πιο συχνές παρενέργειες της μηχανικής καθήλωσης είναι η πνευμονική εμβολή και το έμφραγμα του μυοκαρδίου.

Και το ζήτημα, εν προκειμένω, δεν έχει να κάνει με την τήρηση του όποιου πρωτοκόλλου χρησιμοποιείται, πάντα τελείως προσχηματικά, για να καταλήξει, πάντα, ο έχων την εξουσία ψυχίατρος ότι «δεν γινόταν

αλλιώς» και «έπρεπε να δεθεί». Τα πρωτόκολλα αυτά δεν είναι παρά ένα από τα πιο υποκριτικά άλλοθι για την συγκάλυψη του αδιαπραγμάτευτου, για την κυρίαρχη ψυχιατρική, της μηχανικής καθήλωσης, σε ριζική αντιδιαστολή προς την οικοδόμησης μιας διαδικασίας θεραπευτικής σχέσης.

Στην περίπτωση των ασθενών που, δεμένοι, πέθαναν από την πυρκαγιά, αλλά και των άλλων του ίδιου τμήματος που γλύτωσαν, δεν τηρούνταν ποτέ ούτε τα προσχηματικά πρωτόκολλα. Πρακτικές, δηλαδή, που επιβεβαιώνουν στο έπακρο την ανάγκη διεκδίκησης της απαγόρευσης της μηχανικής καθήλωσης, που θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ποινικό αδίκημα. Εναλλακτικές στη μηχανική καθήλωση υπάρχουν και βεβαιωμένες στην πράξη παγκοσμίως. Αρκεί «να το θέλουμε». Πρωτίστως αυτό: «να το θέλουμε». Και, φυσικά, στελέχωση των υπηρεσιών με επαρκές και **κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό**. Η βάση, βέβαια, για μια στροφή προς αυτή την κατεύθυνση είναι **η ριζική αμφισβήτηση του ιδρύματος και των πρακτικών που είναι συνυφασμένες με την ίδια ύπαρξή του, προς ένα κοινοτικά βασισμένο σύστημα ψυχικής υγείας**.

Αυτό που πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι ο συνδυασμός και η αλληλεπίδραση της ανέκαθεν κυρίαρχης ιδρυματικής κατασταλτικής κουλτούρας με την υποστελέχωση και την απεξάρθρωση των υπηρεσιών λόγω της οικονομικής κρίσης (πολύ περισσότερο σήμερα εν μέσω και του κορωνοϊού), έχουν οδηγήσει την επιδιωκόμενη από την κυρίαρχη εξουσία «ιδρυματική επάρκεια του κλειστού ολοπαγούς ιδρύματος» στην κατάρρευση, με επικρεμάμενο, ανά πάσα στιγμή, τον κίνδυνο εκρηκτικών καταστάσεων με τραγικές συνέπειες για τις ζωές των ασθενών – και αυτό αφορά και το ίδιο το προσωπικό (ιδιαίτερα το νοσηλευτικό), που μπορεί ανά πάσα στιγμή να πέσει θύμα της επικινδυνότητας, όχι του όποιου ψυχικά ασθενή, αλλά του ψυχιατρικού συστήματος εντός του οποίου είναι εντεταλμένο να λειτουργεί.

Γι' αυτό δεν θεωρούμε ότι η όποια «νοσηλεύτρια της βάρδιας» μπορεί να έχει την όποια ευθύνη για τα όποια τραγικά περιστατικά, όπως αυτό της πυρκαγιάς του 2015. Ευθύνη έχουν αυτοί που διοικούν από το Υπουργείο, ή μέσα στο ίδρυμα, και παίρνουν (ή δεν παίρνουν) τα όποια αναγκαία θεραπευτικά (και όχι κατασταλτικά) μέτρα, αυτοί που συνδιοικούν από διευθυντικές θέσεις μέσα στο ίδρυμα και φυσικά, οι ψυχίατροι που, από θέση εξουσίας, δίνουν εντολή για την μηχανική καθήλωση – και μάλιστα διαρκείας, όπως εν προκειμένω.

Η υπόθεση με την «πυρκαγιά του 2015» δεν θα τελειώσει με τις δίκες που είναι μπροστά μας. Έχει να κάνει με τις «πυρκαγιές διαρκείας», κυριολεκτικές και μεταφορικές, στη βάση των οποίων λειτουργεί το σύστημα ψυχικής υγείας, πράγμα που απαιτεί, όσο ποτέ, **την οργάνωση αντιστάσεων διαρκείας σε όλα τα επίπεδα, απέναντι σε ό,τι έχει να κάνει με την καταστρατήγηση των δικαιωμάτων των ψυχικά πασχόντων, ενάντια στην ιδρυματική βαρβαρότητα**.

22/10/2020

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ